B.-Gyarmat. — Nyolczadik évfolyam. 40-ik szám. Vasárnap, 1880. október 3.

NÓGRÁDI LAPOK

és HONTI HIRADÓ.

Politikai, társadalmi s közgazdászati hetilap.

Előfizetési feltételek:
Egész évre 6 frt. Fél évre 3 frt. Évnegyedre 1 frt 50 kr.
Egyes szám ára 15 krajczár.
Előfizetni csupán a kiadóhivatalnál lehet B.-Gyarmaton.

Hirdetések díja:
Öt hasábos petitsor 5 kr. Bélyeg minden beiktatásnál 30 kr.
Nyilttér garmond sora 20 kr. — Nagyobb és többszöri hirdetések jutányosan eszközöltetnek.

A lap szellemi részére s a nyilttérre vonatkozó minden közlemények a szerkesztőhöz küldendők.

Előfizetési pénzek, reclamatiók, és hirdetések a kiadóhoz intézendők.

Előfizetési felhivás

a

„Nógrádi Lapok"

1880-ik évfolyamának utolsó negyedére.

Előfizetési feltételek:

Egész évre . . . . 6 frt.
Fél évre . . . . . 3 frt
Evnegyedre . . . . 1 „ 50 kr.
Egy hónapra . . . . — „ 50 kr.

Az előfizetési pénzek egyedül a kiadóhoz czímezve, — legczélszerűbben póstautalványnyal — s. nyomatandó példányok s pontos szétküldés tekintetéből, mielőbb beküldendők.

Kék Lászlo, kiadó s laptulajdonos. *Horváth Danó*, fel. szerk.

B.-Gyarmat, 1880. október 1-én.

(G.) A ki figyelemmel kiséri a köznépet, lehetetlen észre nem vennie, hogy csakugyan a szélsőségek után kapkod, s a léha ambiczió izgatásait oly hiven követi, mint a nyáj a pásztorsipot. És hogy mi lehet ennek az oka? sokan keresték már, sőt gyógymódot is alkalmaztak, a nélkül, hogy e népbetegséget meggyógyitották volna. Nem czélom e kutatás eredményeit szellőztetni, sőt nem czélom érinteni a gyógymódot sem, melyet itt és amott e betegség ellen alkalmaztak. Ezek helyett inkább azon egyéni szerény nézetemnek adok kifejezést, hogy t. i. én e kór okát a történeti gyors átalakulásokban találom. Ki nem tudná, hogy mily sokáig sinlődött népünk a jobbágyság lealázó szolgaságában? És ki feledte volna, hogy e szolgaságot mily villámgyorsan váltotta fel a szabadság, a nélkül, hogy természetes átmenet lett volna a kettő t. i. a szolgaság és a szabadság között? Hány helyen nem fajult e miatt a szabadság szabadossággá, melynek képe még az emlékezetben is iszonyatos? Ez a rendes következménye a nagy hirtelenséggel bekövetkező világtörténeti fordulatoknak. És ismét rettenetes gyorsasággal érkezett meg erre a minden szabad eszmét vérbe fojtott absolutismus, majd erre meg nehány év mulva az alkotmányos élet, mely csendes viszonyok közt adta meg a népnek azt a jogot, a melyért egykor hősiesen küzdött.

Na már kérem, a ki a felett csodálkozik, hogy ily rohamos változások között népünk nem tudja magát tájékozni, annak több alapja volna a felett csodálkozni, hogy őt e jelenség ámulatra birja. Azok a társadalmi tényezők, melyek a köznép müvelődésének eszközei voltak, áthathatták-e ugy a néptestet, hogy a történeti gyors átalakulások tömkelegében magát tájékozhatta volna? Teljességgel nem! Az ily szellemi rázkodást előidéző korszakok kedvezőtlen hatását ellensulyozni a későbbi csendes idők vannak rendesen hivatva.

Ha tehát azt tapasztaljuk, hogy köznépünk a szélsőségek után kapkod, s a léha ambiczió izgatásait oly hiven követi, mint a nyáj a pásztorsipot: az mindenekelőtt való legelső teendőnk, hogy történeti alapon itéljünk a nagy fontosságu kérdés felett, s az alkotmányos kornak ne csak azon pontjain igyekezzünk felvilágositólag hatni népünkre, midőn bizonyos választások alkalmából szenvedélye fel van korbácsolva, hanem a csendes napokban is, mikor nincs elöntve keble a hozzá józan elvekkel közeledő iránti gyanakodás mérgével. Ha áll a példabeszéd, hogy: „inter arma silent musae" — áll ez és igaz e tekintetben is Az ily mozgalmas, pártolkodó időszakokban, a nép józan felfogása is háttérbe vonul, s jobb érzelmei mélyen alusznak. Alusznak igen, és ez az a szomorú éjszaka, midőn eljő a tömeg értelmetlenségét és könnyenhivőségét kizsákmányoló ellenség, hogy az elrabolt drága kincs helyett, konkolyt hintsen a nép szivébe.

Mint szokásos tehát mondani „a csendes éveket" kell a haza üdvét szivükön viselő hivatottaknak felhasználni arra, hogy népünk épen az ő saját jóléte szempontjából is nagyfontosságú társadalmi józan elvekhez elvezéreltessék, s helyes szempontból tanulja ismerni azon magasztos honfiui kötelességeket, melyek a most már köznépünk birtokában is levő alkotmányos szép jogokkal köröltve járnak.

Nincs halasztásra idő! A község és az értelmiség, illetőleg urirend közötti ürt, át kell hidalnunk, hogy a két rend ne farkaszemet nézzen, különösen gyanakodva egymás jóakaratában, de sőt inkább bizalommal szoritson kezet, egy akarattal követve azt a zászlaját a hazafias müveltségnek, melyre nem hangzatos népámitások, de békés virágzásra vezérlő józan elvek vannak felirva.

S hogy e népnevelés, müveltségterjesztés mit tegyen iradolmi, és mit társadalmi téren, felvetett kérdésünk természete megadja erre a biztos feleletet.

Az ipoly garázdálkodása.

A közelmúlt esőzés annyira igénybe vette ismét az Ipoly ágyát, hogy az benne kellő nyughelyét nem találván, őtet nem illető irányban csapongott ide oda úgyannyira, hogy ezen garázdálkodásával szokása szerint, mint ez az egész Ipoly mentén tudva levő dolog, ismét károkat okozott. Nemcsak, hogy a még be nem takarithatott sarjút takaritotta el, hanem különösen B.-Gyarmat körül, felkereste ismét azon házakat, a melyeket e télen oly galádul megrongált és kerteket, melyekben a legtöbbnyire ezek jövedelméből élődő

TÁRCZA.

A salgótarjáni kőszénbányászat keletkezése- és eddigi fejlődésének rövid története.

Felolvastatott a nógrádmegyei tantestületnek 1880. szeptember 9- és 10-én Salgótarjánban tartott közgyülésén az inaszói b. telepen.

Mélyen tisztelt közgyülés!
Szeretett kartársak!

Itt és körül — ki tudná megmondani hány mértföldnyi területen — az ősvilág megkövesült flórájának temetője terül, és mi — ki tudná megmondani hány ezred év utáni népei a földnek — e temető fölött állunk.

Itt az előttünk tátongó tárnaszáda bejárat a behantolt néhai növényvilág katakombáiba . . .

Ki merte volna álmodni csak egy fél század előtt is, hogy ezen rengeteg erdőség és részben terméketlen, kopár hegyek alatt annyi töméntelen, égő kincs van elrejtve és hogy e század tomboló, süstörgő vasszörnyetegeinek számára itt terem a takarmány?

Ki merte hinni, hogy az ó világi Vulkanus, midőn az ő isteni hatalmát és uralmát megdöntötte az emberi ész, ide rejtse el a tüz éltető elemét: a kőszenet? . . .

A fürkésző ember kikutatta azt és a százezredéves háromfejű Karancs erdőboritotta orma, a közép kor rabló várának omladékát szirthomlokán emelő délczeg Salgó és a sziklakoronás Pécskő bérczo bámulva tekintenek alá: a hajdanta oly csendes, elhagyatott völgyek miként kezdenek megelevenülni nyüzsgő emberektől.

Elnézik a haragosan prüszkölő, pipáló gőzvonatok kigyóit, melyek szüntelen, éjjel és nappal, föl s alá csavarognak; elnézik, hogyan támad a cyklopsok műhelye, mely negyvennél több, kisebb nagyobb kürtön okádja fáradhatlanul a gőzt, füstöt — s a mely a sötét éjszakában, résein keresztül száz tüszemével rémit.

Mi ez voltaképen? a pokol fantasticus rémképe e ez, a milyenről Dante álmodott? . . . Nem, ez különb annál: itt gyúrják, főzik, faragják, fürészelik a legbecsesebb érczet: a vasat.

Csodálják, miként épül lak lak után; hogyan rejtik el a régi szalmafödeles vityillókat formás épületek; hogyan támadnak egész telepek valami tündér varázsütésére. Az egykor zordon, kopár hegyhátak miként alakulnak át kertekké, ligetekké; hogyan fojtják el a kőrlehelő mocsár ingoványait; s végre meglepetve hallják: miként ott bent, bent a föld gyomrában mind mélyebben és beljebb zsongani, terjedni kezd egy eddig ismeretlen, soha nem hallott hang: a csákányok csattogása. Mi ez? hát az ember vállalkozott a vakondokok munkájára?

Mindezeket a csodaváltozásokat ugy nem birják megérteni a köröskörül bámészkodó hegyormok; nem hiába hogy kőkemény a koponyájuk . . .

* * *

Mily bús világa volt itt 40 év előtt a tarjáni jó palócznak! Azt hihette a jámbor, hogy őt a gondviselés csakugyan a koplalás végett teremtette! Mindenesetre „loufó" kellett ahhoz a vállalathoz: idetelepedni, a hol kenyér se terem. De hát gondolá Matyó, ha már itt kellett születni, itt maradok én, kiböjtölöm a nyomoruságot, s megrakta fecskefészek kalibáját a vizmarta hegyszakadékok oldalában s onnan nézte határának dicsőséges paflagoniáját; és ha kenyérre éhezett — mert a paflagonia ilyen portékát nem igen terem — akkor le kelle szegénynek az alföldi kanaánba vándorolnia zabot hegyezni, azaz hogy kasza-kapálni.

A salgótarjáni népélet ősmondaköréből egyetlen és annál becsesebb adat maradt fön, és e boldog adat az, hogy a faluban emberemlékezet óta nem vala több egy pár árva csizmánál, s igy a kenyeretlen Tarjánban a suszter triplán halhatott volna éhen.

„Sed tandem" csoda történt, mint a jó palócz tartja. Elszült a kapanyél. A tenger közepéből felmerült egy tündérsziget és ez a sziget San Franczisko, azaz hogy Salgótarján.

Néhány röpke év alatt a pár száz törzslakó meggyarapodott 7000-re.

Nem eszik már eziberét itt senki, nem küll Matyónak lefáradni az alföldre, ha kenyérre éhezik; ur lett, pénze van, vehet már a szomszédban is a mi csak küll, még kávét is. A pénzmagot ingyen most se mérik: nehéz dolog a bányász munka, hanem aztán egy jó van melletto, az t. i. hogy a fáradságért derekasan megfizetnek.

A bocskor uralma is lejárt, van már csizma elég, még pedig olyan nyalka magassarkú, bogy szinte keresztül lehet alatta kukkantani, az ám, . . . magyarázza ezt dicsekedve egy vén törzsökös palóczbátya.

* * *

szegénytulajdonosok egész nyári fáradozásait kérlelhetlenül megsemmisitette. S ha a mult téli esőzések a következő e télen is oly mérvben ismétlődni fognak, akkor az Ipoly melléki házak csak ugyan végveszélynek nézhetnek eléje; mert a jövő télen azon házak is, amelyek az elmult téli esőzés folytán csak átnedvesedtek biztos várhatják végpusztulásokat: milyenek: a Malom, Nagybid, Fürdő és Póstautczákban már is láthatók.

A megye és B. Gyarmat város hatósága már intézkedett ugyan, hogy az Ipoly a bevégzet munkálatok szerint mielőbb műszakilag szabályoztassék; azonban az oly korán bekövetkezett esőzés és kiömlés közvetkeztében az aligha lesz előbb foganatositható, mint a jövő év tavasz avagy nyarán. S igy tarthatni attól, hogy a főmedrét már is egészen a város falai alá irányitotta, az Ipoly még a mult évieknél számosabb háztulajdonost veszélybe dönthet, mint ezt már most is szemlélhetjük a Malom és a Póstautczában; sőt a Fürdőutcza több lakója aggódva panaszkodik, hogy szobája padlója vizes és hogy kamrájában sár van. Csekély véleményünk szerint a veszélyt megelőzendő, addig is mig a szabályozás munkálatai megkezdetnének tanácsos lenne: ha a város környékén az Ipoly kártokozó folyása legalább 4 sarkanytyú felállitása által az áradástól a város megmentetnék.

Nem akarunk mi szúnyogból elefántot csinálni; adná isten, hogy aggályaink meghiusulnának, de mégis nem hagyhatjuk érintetlenül ezen körülményt, nehogy a szegény adózó nép, kik leginkább az emlitettük utczákat lakják, könnyelmü halogatásunk áldozatai legyenek. Az érintett sarkantyúk felállittatása nézetünk szerint alig kerülne 2—3 száz forintba, amely által tizszer annyi ezer forint értékü ház lenne megmenthető. Ezen körülménye különösen a városi hatóság becses figyelmébe ajánljuk.

Referens.

Nógrádmegye költségvetésének előirányzata 1881-ik évre.

A) Kiadás.

I. czim.

Tisztviselők és segédeik fizetése.

1	Alispán	1600
1	Főjegyző	1400
1	Tiszti főügyész	1000
1	Tiszti alügyész	800
1	Árvaszéki elnök	1400
3	„ ülnök	2400
1	I-ső aljegyző	800
1	II-od aljegyző	700
1	Árvaszéki jegyző	700
1	„ könyvvezető az árvapénztárnál	800
1	Pénztárnok	800
1	Főszámvevő	800
1	Alszámvevő	700
1	Levéltárnok	700
1	Főorvos	500
2	Járási orvos	1000
3	Állatorvos	750
1	Várnagy	500
6	Járási szolgabiró	6000
11	Segédszolgabiró	8800
5	Csendbiztos évi 600 frttal	3000

Segédszemélyzet.

1	Alispáni igtató	700
1	„ kiadó	700
3	„ irnok	1500
1	„ dijnok	400
1	Közigazgatási bizottsági irnok	500
1	Árvaszéki igtató	700
1	„ kiadó	700
2	„ irnok	1000
3	„ dijnok	1200
1	Ügyészi irnok	500
1	Alpénztárnok	700
1	Számvevői irnok	500
6	Szolgabirói irnok	2400
	Összesen	46650

II. czim.

Tisztviselők s segédszemélyzetük mellékjárulékai.

1	Alispáni átalány	400
1	Főjegyzői átalány	200
1	Főügyészi átalány	200
1	Alügyészi átalány	100
1	Árvaszéki elnöki átalány	200
3	„ ülnöki átalány	600
1	I ső aljegyzői átalány	200
1	II od aljegyzői átalány	100
1	Árvaszéki jegyzői átalány	100
1	Pénztárnok átalánya	200
1	Árvaszéki könyvvezető az árvapénztárnál átalánya	150
1	Főszámvevő átalánya	100
1	Alszámvevő átalánya	100
1	Levéltárnok átalánya	100
1	Főorvos átalánya	100
2	Járási orvos átalánya	200
3	Állatorvos átalánya	300
1	Várnagy átalánya	100
6	Járási szolgabiró átalánya	1200
5	Járási szolgabiró lakbére	1000
11	Segédszolgabiró utiátalánya	1100
1	Közp. csendbiztos lótápilletménye	240
4	Csendbiztos lótápilletménye	480
3	Csendbiztos lakbére	300

Segédszemélyzet.

1	Alispáni igtató átalánya	100
1	Alispáni kiadó átalánya	100
3	Alispáni irnok átalánya	300
1	Közigazgatási biz. irnok átalánya	100
1	Árvaszéki igtató átalánya	100
1	„ kiadó átalánya	100
2	„ irnok átalánya	200
1	Tisztiügyészi irnok átalánya	100
1	Pénztárnoki irnok átalánya	100
1	Számvevői irnok átalánya	100
	Összesen	9070

III. czim.

Közbiztonsági- és szolgaszemélyzet fizetése.

Lovaspandur évi 216 frt fizetés és 120 frt lótáp	1680
Gyalogpandur 216 frt fizetéssel	9504
Altiszt 288 frt fizetéssel	1440
Főispáni huszár	180
Alispáni huszár	180
Főjegyzői hajdú	180
Főügyészi hajdú	180
Alispáni hivatalszolga	180
Szemvevői és pénztári szolga	180
Árvaszéki szolga	180
Szolgabirói hajdú	864
Tizedes	236
Kapuőr 216 frttal	1296
Lovashuszár 216 frttal 120 frt lótáp	672
Mindenes 180 frt évi fizetéssel	720
Kőnyomdai kezelő 262 frt évi fizetéssel és 58 frt ruhailletménynyel	320
Összesen	17992

IV. czim.

A közbiztonsági- s szolgaszemélyzet mellékjárulékai.

A tiszti hajduk, huszárok és szolgák ruházatának beszerzésére	1072
Pandurok ruházatának beszerzésére	2740
Pandur részére 51 takaródzó pokrócz dbja 10 frtjával	510
Pandurlóra 7 db nyeregpokrócz 10 frtjával	70
Bentlakó huszár, tiszti hajdú és kapuőrök részére 16 db ágypokrócz 10 frtjával	160
Összesen	4552

V. czim.

Hivatali helyiségek bérletére.

A pandurlakok és toloncszállitási helyiségek bérletére	600
Összesen	600

VI. czim.

Irodai szükségletekre.

	Hivatalos helyiségekhez szükséges bútorok fentartására és beszerzésére	200
	Hivatalos helyiségek fűtésére szükséges tüzifa szerződés szerint	1883
	Hivatalos helyiségek kivilágitására szükséges olaj és egyéb czikkekért	300
	Papir és egyéb czikkekért	1400
	Pandur laktanyák fűtésére	500
	Könyvkötői munkákért	300
	Kőnyomdai szükségletekre	180
	Nyomdász szerződés szerinti fizetése	1100
6	Járás szolgabiró irodai átalánya 30 forintjával	180
1	Főorvos irodai átalánya	20
2	Járási orvos átalánya 15 frtjával	30
3	Állatorvos átalánya 10 frtjával	30

A hazánk legnagyobb regényirója, Jókai Mór által megörökitett poetikus fekete gyémántokról emberöltő idők óta tudtak a vidék lakói annyit, hogy: „ez a m e c s o d a, hogyis mondjam: f e k e t e izé ég ám, ha meggyujtják", de tovább nem voltak rá kiváncsiak.

Volt elég tüzelőjük fában, nem szorultak még a szénre. Azt pedig, hogy akad-e szén a hegyben, minden „inzsinörösködés" nélkül igen könnyen megtudhatták: hiszen ma is számos helyen, a dombok keblét meghasogató visszakadások kaczérkodva feltárják a föld ezen fekete titkát: a kőszenet.

Első szakszerü kutatást néhai Véber Alajos bányamérnök végzett itt Inaszón 1848 ban egy Moosbrugger Jeromos nevü bécsi vállalkozó megbizásából. A sikeres kutatás után nyomban kibérelték a bányászatot az akkori birtoktulajdonos báró Prónai Alberttől 20 évre.

Ez a felénk tátongó „Mária" tárna az őstárna, hol az első lesujtott csákány 7 láb vastag, legjobb minőségü fény-szénrétegbe vágott, s az első felharsanó „Glück auf!" (Szerencse fel!) proklamálta Salgótarján szerencséjét és jövőjét!

De mily viszontagságos sors volt preskribálva e bánya számára a jövő könyvében. Hány birtokos kezén, mennyi katastrófán kellett e vállalatnak keresztül esnie!? Erről vázlatosan néhány vonást.

A cs. kir. dunagőzhajózási társaság volt azon időben t. i. 1848 év táján, a legtöbb szenet fogyasztó vállalat hazánkban. Ez, az oraviczai és esztergomi szénen kivül még a salgótarjáni friesbirü szénre is kötött szerződést, még pedig 11 évre.

Ezen kivül megrendeléseket tett a nagy Széchenyink befolyása alatt álló tiszahajózási vállalat, továbbá a balápi czukorgyár s az egri gőzmalom.

Az üzlet ez időben fokozatosan haladt; 142 ezer bécsi mázsát termeltek az első évben, a tizedik évben már csaknem kétszer annyit: 250 ezer bécsi mázsát.

Hanem 1859 ben a ragyogó üzlet csillaga elhomályosult. A dunagőzhajózási társasággal kötött szerződéses 11 év lejárt. Ez pedig megvásárolta magának időközben a jobban kezeügyére eső pécsi szénbányákat, Salgótarjántól végkép megvált. Salgótarján ekként elvesztvén legnagyobb megrendelőjét, egyszerre aláhanyatlott bányászata; sőt egy időben vevők teljes hiányában a munka be lett allitva.

1861-ben br. Prónay Albert volt az, ki a pangó bányaüzletet felelevenitette egy „Szt. István" czim alatt alakult kőszénbánya részvénytársaság által, mely igy szilárdabb alapokon erős bizalommal fogott újra a termeléshez.

Folytonosan egy nagy akadály korlátozta e vállalat kifejlődését, s ez akadály volt a szállitás nehézsége s a közlekedés hiánya. Szekéren hordták a szenet a rendelési távol helyekre, Budapestre, Szolnokra, Poroszlóra, Egerbe hová.

E bajon segitendők tervbe hozatott egy 16 és fél mértföldnyi hosszú lóvonatú vasut épitése Budapestig; hanem ekkor előállott Ns. Zemlinszky Rezső bánya mérnök ur, a salgótarjáni kőszénbánya részvénytársulat jelenlegi igazgatója; egy éles érvekkel támogatott inditványnyal, miszerint előnyösebbnek mutatja ki egy rendes vágányu vagy sinszélességü mozdonyvasut kiépitését.

Érvei győztek, inditványa el lett fogadva s az épitési engedély is kieszközölve, de fájdalom — állami biztositék nélkül.

Ezen, egy világpálya jelentőségére hivatott vasut kiépitése iránt, mely a jól számitó szakértők által kiválóan jövedelmezőnek véleményeztetett, s fényes, ma már számitás felett is bevált reményekkel kecsegtetett: az akkori bécsi kormány, ki tudja mi okból, nem érdeklődött, s azért minden állambiztositékot e vállalattól megtagadott, szintugy a későbben megalakult magyar kormány is.

A részvénytársaság ily kedvezőtlen, súlyos körülmény daczára, igy magára hagyatottan is — a mi első példátlan eset Magyarországon — ön erejéből vállalkozott a nagy feladat megoldására. És sikerült is azt keresztül vinni, ha — a midőn már az épitésnél a sinek nagy részének lerakásáig haladtak — be nem üt egy mesterségesen tőzsdeileg előkészitett pénzválság, mely nagy súlyával a vállalatot egyszerre csőd alá meritė.

Ez történt 1865 ben. Két évig pangott ezután minden: a vasut épitésbe fektetett 10 millió tőke parlagon hevert, romlásnak és pusztulásnak indultak a félbe és elhagyott épitmények, épületanyag, eszközök, és ezekkel együtt pangottak a bányák.

Ily szorongó, válságos helyzetben gróf Forgách Antal erélye, szakismerete, tapintata életre támasztotta ezen megbénitott, de életrevaló vállalatot s igy lett aztán, hogy 1867 ben májusban, a kormánytól kieszközölt némi előlegből végleg kiépitett Budapest-Tarjáni pályán az első mozdony robogott végig; s menten 4 ezer mázsa szénnel kezdte meg a napi forgalmat.

(Vége köv.)

Müller János.

5 Csendbiztos átalánya 15 frtjával	75	
Hivatalos táviratokért	100	
Az árvaszék kezelése és ellenőrzése tekintetéből beszerzendő könyvek	100	
Összesen	6398	

VII. czim.

Utiköltségek és napidijakra.

Kiküldött tisztviselők napidijainak és uti költségeinek fedezésére	500	
Összesen	500	

VIII. czim.

Épületek fentartási költségeire.

Az épületek 1881. évi tüzkármentesitésére kötvény szerint	137	10
Kémények tisztitásaért szerződés szerint	240	
A megyei székház rendes fentartására	1000	
A megyei székháznál szükséges rendkivüli javitási és átalakitási költségekre	1600	
Összesen	2977	10

IX. czim.

Vegyes kiadásokra.

A bujáki megyei ingatlan után adó	20	
Megyei szolgák gyógyitására	100	
Megyei udvarok tisztántartására	100	
A közigazgatásilag elitélt foglyok élelmezése és az 5 fogházhelyiség bérlete folytán felmerülendő költség	1000	
Összesen	1220	

X. czim.

Előre nem látható költségekre.

Előre nem látható költségekre	800	
Összesen	800	

Kiadások összegezése.

A tisztviselők és segédszemélyzet rendes fizetése	46650	
A megyei tisztviselők mellékjárulékai	9070	
A közbiztonsági személyzet és szolgák fizetése	17992	
Ezek mellékjárulékai	4552	
Hivatalos helyiségek bérletére	600	
Irodai szükségletekre	6398	
Uti költségek és napidijakra	600	
Megyei épületek fentartási költségeire	2977	10
Vegyes kiadásokra	1220	
Előre nem látható kiadásokra	800	
Összesen	90759	10

B) Fedezet.

Pénztári maradvány	—	
Számadási téritvények és vegyes bevételek	100	
A törvénykezési hatóság könyomdai munkákért szerződés szerint fizet évenként	350	
Ugyan a megyeházi épületek külfentartási költségei fejében	800	
A helybeli kir. ügyészség a megyei magtári épület alsó részeért haszonbéri szerződés szerint	100	
Hivatalos értesitő dijaiból	807	
Államkincstári javadalmazás	88602	10
Összesen	90759	10

Kiadta:
Majerszky Ferencz,
főszámvevő.

A b.-gyarmati ipartársulat választmányának szeptember havi ülése.

Elnök jelenti, hogy: Fillér Ferencz czipész, Guttman István szabó, Pethő Endre ács, Sebjan Samu lakatos és Varga József asztalos mesterek magukat az ipartársulat tagjaiul kérik felvétetni. Az alapszabályok értelmében megkivántató dijak lefizetése mellett felvétettek. Varga József asztalosmester Ocsko István 13 éves tanulóját 3 évre, úgy szintén Molnár József asztalos mester 13 éves fiát, ki különben a polgári iskola rendes növendéke, azon feltétel mellett, hogy mire a 6 osztályt elvégzi felszabaditassék 4 évi tartamra tanulóul beszegődtetni kérik. Rövid erkölcsi oktatás kiséretében az utóbbi amúgy is polgári iskolai tanuló lévén, az ipariskolába való járástól felmentve, beszegődtettek. Balla István tagtárs a társulat pénztárából 20 frt segélyt kér megszavaztatni. 6 %-os kamatra Karlik J. alelnök jótállása mellett megszavaztatott. Olvastatott végül Mudrony Soma, az országos ipartársulat igazgatójának a b.-gyarmati ipartársulathoz intézett azon felhivása, melyszerint a társulat czipészei 400 pár bakancs és 100 pár lovassági czizma elkészitésével bizatnak meg a társulat jótállása mellett. A felhivásban jelzett módozatok megvizsgálása s a szükséges intézkedések megtétele végett Karlik J., Irsinyecz J., Petrovics M. és Dvoracsek J. társulati tagokból álló bizottság jelöltetett ki; egyszersmind elnök megbizatott a szükséges ovadék megszerzése, valamint a kellő okmányok kiállitása, aláirása és felterjesztése iránt. Ezzel az ülés véget ért.

Közli: *Fröhlich Vilmos,*
ez idei jegyző.

A „Szécsényvidéki gazdasági egylet" szept. hó 26-án tartotta véglegesen megalakult közgyülését, melyben az egylet legtávolabb lakó tagjai is emelkedő számmal vettek részt.

A szécsényi kaszino termei már d. e. 9 órakor megteltek, okkor vette kezdetét a tagsági dijak befizetése, mely tartott d. e. 10 óráig oly mérvben, hogy az egyleti tagok valósággal előzködtek a befizetésben, mindenki első akart lenni.

A közgyülés megnyitása előtt az egylet tagjai teljes megelégedéssel szemlélték s birálgatták az állandó terménycsarnokban kiállitott terményeket, ezek között leggazdagabban képviselve volt a szécsényi uradalom, melynek példáját többen követni igérték, s valóban kivánatos, sőt tel is kérettek azon egyleti tag urak, kik terményeiket csupán szerénységből az állandó terménycsarnokba nem hozták, hogy az ügy fontossága iránti tekintetből terményeiket a terménycsarnokba beküldeni sziveskedjenek.

10 órakor Balás Antal elfoglalta elnöki székét, meleg szavakkal üdvözölte a szép számmal egybegyült egyleti tagokat s a közgyülést megnyitottnak nyilvánitotta.

Jelen voltak: Balás Antal elnök, Dr. Pulszky Ágost orsz. képviselő, Krivácsy Antal alelnök, Hoffman Jakab, Beke Albert alelnök, Ruszinkó Antal titkár, Varga János ifj., Szabó Károly, Tóth Jenő, Bayer Sándor, Szigyártó Pál, Hoffman Ignácz, Hittig Gyula, Palkovics Endre, Fábián Gyula, Szerémy János, Zadubán Ádám, Gottstagh Lajos, Balás László, Szerémy Imre, Papp József, Zalánffy János, Balla Benő, Simonidesz János, Krúdy Pál, Dr. Bach József, Králik István, Eger Imre, Vancso Béla, Trajtler Mihály, Büchler Gusztáv, Bugát Lajos, Szojka Emil, Práff Ferencz, Pintér Sándor, Diamant Béni, Gonda Bertalan, Balás Miklós, Beke István, Nyikos Lajos, Krausz Lajos, Tersztyánszky István, Gonda Károly, Pokorny Pál, Hegedüs Lajos, Dr. Luchkovicz Gábor.

Balás Antal elnök első sorban bejelentette a közgyülésnek az ideiglenesen megválasztott tisztikarnak lemondását s felhivta a közgyülést az állandó tisztikarnak megválasztására; egyhangulag az eddigi tisztikar megválasztatott, nevezetesen: Balás Antal elnök, Krivácsy Antal Beke Albert alelnökek, Pintér Sándor ügyvéd, Ruszinkó Antal titkár és pénztárnoknak. Az eddigi választmány Krausz Lajos urban új tagot nyert.

Az ekként megválasztott tisztikar a benne helyezett bizalmat megköszönve, elfogadta újbóli megválasztatását.

Elnök sorrendben értesiti az egylet tagjait az egylet eddigi működéséről, felolvastatta az 1880. julius 27-én tartott közgyülés jegyzőkönyvét, mely minden pontjában elfogadtatott, aláiratott s két tag által hitelesittetett.

Elnök előtüntette az egylet statisztikai állapotát, mely ez idő szerint 23, 50 frtos alapitó; 57, 5 frtos rendes évdijas; 12, 2 frtos foglalkozó évdijas tagból áll.

Dr. Pulszky Ágost képviselő ur előadja, miszerint az egyletileg is kérelmezett adóhivatalnak Szécsénybe leendő visszahelyezése iránt a kellő lépések megtétettek, s remélli, hogy azt Szécsény meg is fogja nyerni. Örömmel tudomásul vétetett.

Állami mének leendő megválasztásáról Pulszky ur idejében gondoskodni kiván, a közgyülés melegen fogadta ezen inditványt, s a kellő lépések megtétele iránt Dr. Pulszky Ágost és Beke Albert urakat felkérte azon utasitással, hogy Szécsénybe a vidéki érdekeinknek leginkább megfelelő Nonius, Gidran és arab faj méneket szerezzenek.

A vidékben találtató mének megvizsgálása rendeltetett azon czélból, hogy az egylet tudomást szerezzen arról, mily tenyészanyag terjesztetik az egyes községek ménei által, erre bizottsági tagokul felkérettek: Szojka Emil, Balla Benő, Szabó Károly, Krista János, Hoffman Ignácz és Pokorny Pál, ezen urak a vidéki állapotokról meggyőződést szerezve, az egyletnek haladéktalanul jelentést teendnek.

Az országos gazdasági egyesülettel való szövetkezésre nézve titkár megbizatik az alapszabályok 14. §-a értelmében eljárni, az egylet képviseletére Budapesten Dr. Pulszky Ágost (lakik Budapesten, nemzeti muzeumban) és Hoffmann Jakab (lakik Budapesten Váczi körut 35. sz.) urak felkérettek. Krivácsy Antal inditványozza a kisérleti terület meghatározását. Miután a szécsényi határban található földtalaj földismei (Geognosiai) szempontból kiindulva, különböző alkattal s vegyülettel bir, Dr. Pulszky Ágost az uradalom területén 3—4 helyen megajánlott kisebb mennyiségü földterületet. Ruszinkó Antal fönti czélra szintén felajánlott bérbirtokából egy holdat, Krausz Lajos szintén felajánlott Gerge vidékén egy holdat. Hoffman Jakab a tett inditványt elvileg elfogadja, de ennek mikénti keresztülvitelét a szakosztályokra és a választmányra bizni ohajtja, inditványa elfogadtatván, a választmány ez ügy hatályositásával megbizatik.

A cselédviszonyokra nézve helyváltoztatási, illetve az elbocsátó levelek kiadására nézve fennálló törvénynek megtartása kéretik.

A vándorgyülésekre nézve a már határozatilag kimondott helyeslés minden oldalról visszhangra talál, azon némely ohajok kifejezésével, hogy a vándorgyülést elfogadó kartársaink semminemü ellátási gonddal ne terheltessenek.

Elnök inditványozza, hogy országosan ismert s a gazdaság terén sok érdemeket szerzett Gróf Széchényi Pál és Gróf Dessewffy Aurel urak végzésileg értesittessenek arról, hogy a „Szécsényvidéki gazdasági egylet" a gazdászat e két ügybuzgó bajnokát tiszteletbeli tagjai közé felvétetni elhatározta, ezen inditvány elfogadtatván, véget ért a gyülés, melyet egy társas ebéd váltott fel számos jó felköszöntővel.

Ruszinkó Antal,
egyleti titkár.

Rád, 1880. október hava.

Tisztelt Szerkesztő úr!

A penczi nemes borágkoszoruzta promontorium egyik legdélibb nyulványán, Nógrádmegyének Pestbe szögellő végpontján a határőr éber érzelmeivel és tapadó figyelmével szemlélem azon nemes harczokat, melyeket az Ön tisztelt lapja csüggedetlen folytat az országos és helyi érdekek biztos kezekkel kimutatott igazai mellett. Adja át ön hódolatomat az igazság azon derék és önzetlen bajnokainak, kik elismerést nem keresve, dijra számot nem tarthatva, mesés kezekkel látnak e derék lapok hasábjain a műtéthez, melynek czélja a nemzet testén tobzodó rákfenék kimolése.

Felsenburg ur támadásait értem, e lapok a zsugorásokról irt czikkei ellen közvetlenül, és közvetve a minden elismerést kiérdemlő derék Hanzély ellen.

Felsenburg úr föllépte az ő zsoldon szedett sophismaival csak egy sötét hátteret alkot, mely csak élénkebbé teszi a hivatalos eljárás igazságos szinezetét. Nem is foglalkoznánk uri személyével, szivesen engednénk vissza a feledés azon áramlatába, honnan az orvzálogolók megrögzött bátorsága a lezajlott szomorú események sodrán felszinre vetették, ha az ő sporadicus tüneményében egy fenyegető országos nyavalyának kórtüneteire nem kellene ismernünk. E szerencsétlen pusztitó nyavalya pedig nem más, mint a „Nógrádi Lapok" szavaival élve az, hogy a zsidóság, még annak intelligens, tekintély után vágyó része is hitsorsosaikat, szennyes érdekeik kivitelébeni a pártolja.

Igaza van e derék lapoknak és fogadja minden becsületes hazafi és polgártárs őszinte elismerését az igazság egyenes himezetlen bevallásáért.

Ha mindenéből kifosztott családapa zörget egy harapásnyi kenyérért ajtóitokon, csak kérdezzétek meg, hová lettek telkes földjei, czimeres ökrei, nagy értéket képviselő lábas marhái, sok évnek véres verejtéke?! majd megfogjátok hallani, hogy az apai örök, egy élet kinos szerzeménye a schyloktól kölcsönvett egyszáz forint hallatlan kamatainak révén mind elszállott, mig az adósság maig is fenn van. Vánszorgó koldus gyermekek nyomorult alakjai lepik el az utczákat hajdan gazdag szülők ivadékai; tudakozódjatok az ősi vagyon után, meghalljátok, hogy az ma már mind Iczigé, ki egy pár butykos vitriolospálinka vagy pár itcze vinko révén urává lett az ősi birtoknak. Avagy üssétek fel a megyék vagy városok virilistáit, ott találjátok még a már teljesen eladósodott közép nemest, mig a százezreket ötven perczentre forgató Kobeles nem fizet annyit mint egy féltelkes gazda, hisz ő tudja az utját, melyen kell a közterhek alól kibujni.

Kérdezzétek meg a külföld bankárait és gyárosait, hogy hivják azon férfiakat, kik hamis bukásokkal ez ország becsületes hirnevét aláássák, fogtok e találni csak egy nevet is, melynek eredete József császár idején tul menne? Nézzetek csak azon boltokba, hol liszt helyett a szegény nyomorult munkásnak kétszer őrölt korpát gipszszel és sulyfölddel vegyitve árulnak, nem oly kezekben fogjátok e a hamis mértéket megpillantani, kik szombati napon a bolt kulcsát soha kezeikbe nem

veszik. Hát ama büzös putikban, hol a nemesebbre nem oktatott nép aljas szenvedélyeinek átengedve issza azt a veszedelmes italt, mely a lelket és a testet egyaránt megöli, mily felsőbbségi szabadalmak alatt gyártják a kutvizet vitrióllal és spiritussal vegyitve pálinkává? Ezek szemléletére nem törnek-e föl önkénytelenül is a költő szavai, „szerte néz és nem leli bonját a hazában.“

Merne csak egy ember is felháborodott erkölcsi érzelmeinek ezek láttára kifejezést adni, találkoznék csak egy tisztviselő is, ki a törvény szemtelen lábbal tapodását, embertársainak lelketlen kifosztását hivatalából kifolyólag megtorolni merészkednék, nem e támadna föl a zsidóság egész egyeteme, nem e sütné a „zsidófaló“ Kain bélyeget a legigazérzelmübb emberre is, és hagyna e egy eszközt is megkisértetlenül, hogy az ügybuzgó hivatalnok állását és jövőjét aláássa.

Mindezekre azután azon sophismával jelelni vissza, hogy a zsidó csak azért cainál csapást a törvényen, azért uzsoráskodik 300—500 % ra lelketlenül, mert ingatlanokat nem szerezhetett a multban, csak oly ember képes, kinél a czél megszenteesit minden eszközt, ki szivben és lélekben mindenkor kész a kialkudott kamatokat, ha a vagyonból nem telik, magának a kölcsönzőnek hátaközepéből kibasitani. Bezzeg ne volna csak a munka büdös a polgári jogok teljével feldiszitett izraelita polgártársainknak, becsülnék csak többre az ipart, ne tartanák csak a munkás véres verejtékezését Isten büntetésének, akkor nem kellene lelkiismeretüket azon durvasághoz keményiteni, hogy egy kölcsönzött 5—10 frtnyi rongy összegért polgártársaik drága örökét méreg drága pörökkel kotyavetyéljék el, midőn a vételár feleslegéből az előbbi birtokosnak annyi sem marad, hogy legalább koldusbotot vehetne magának.

De mi is ingerelné ingatlanok szerzésére azon ivadékot, mely kéjelgő pók módjára szivja a birtokos utolsó csep zsirját is. A százas kamatok embere már csak akkor nyujtja ki ingatlanok után kezét, midőn kölcsönzött tőkéi a magas kamatok utján százszorosan megtértek, midőn az agyonverejtékezett gazdából többé már nincs mit kisajtolni, midőn az ingatlan mintegy ráadás gyanánt magától hull ingyen az uzsorás körmei közé.

Ily üzelmek már az ország eddigi birtok osztályának több mint két harmadrészét földönfutóvá tették és alig van már megye, melynek jobbágysága nem az idők nivelliroző hatalma, de az uzsora, a korlátlan zálogüzlet minden elnyeldosó áramlata előtt megállana. Az álszemérem, a titkos sebek rejtegetése csak mélyitette a sirt, melyet meggondolatlan polgártársaink számára a gazüzérek megástak.

Nem viseltetünk mi ellenséges érzelmekkel sem Istoczifele elvekkel a becsületes izraeliták ellen, az egész haza distinguálta az ő tehetséges férfiaikat gyakran a mi érdemesbjeink mellőzésével, csak egyet kivánunk tőlük, ne vállaljanak és ne tartsanak solidaritást és contiguitást hitsorsosaik azon söpredékével, mely minden aljasra kész, sőt hivják fel az országos törvény segedelmét azon embertelen bünök ellen, melyet azok elkövetnek. Ma bizony nagy kötelességek és nehéz feladatok nehezülnek minden becsületes és felvilágosult zsidóra, mert az orthodóxia náluk mindinkább nagyobb tért hódit és a középkor butaságaiból élődő bocherismus lassan-lassan a congressista zsidók kezeiből kiszed minden iskolát, és ma már Váczon az állami iskola tőszomszédságában a bocheristák a butaságnak két oly seminariumával birnak, melyek növendékei az ország állami nyelvét soha sem hallják és a lehető legromlottabb zsidó nyelven szivják magukba azon veszedelmes tanokat, melyek minden haladásnak esküdt ellenségei. Igen is az államhatalom kezelőinek szükség értesülnie arról, hogy a lengyelfürtös ivadék mindazt, a mit egy B. Eötvös és az előre haladt kor szelleme alkotott, aláaknázta és magok a felvilágosodott izraeliták feljajdulnak azon befolyás felett, melylyel a fanaticus bocheristák a minisztériumban birnak.*)

És e megye közszeretetnek örvendő főispánja dicsőbb feladatott és nemesebb hazafiúi kötelességet nem végezhet, mintha e levélben kifejtett üzelmekről a magas kormányt hüen és haladéktalanul értesiti; mert nem hihetjük, mert nehéz elhinnünk, hogy lehetne kormány férfiú ma a politika üzelmeitől bármennyire elkeseritett, ki kedvét lelhetné egy oly államalakulásban, melynek polgárai merő bocherekből, rendőrökből és spiritusos kutvizen tartott rabszolgákból állana. A körülmények tetteket követelnek.

Dr. Kis Ferencz,
rád-csekei birtokos.

A színházból. Szeptember 25-én „Fatinitzát“, Souppé bohózatos vig operettejét láttuk. Örömmel konstatáljuk, hogy ez volt eddig a legösszevágóbb, egészben a legkielégitőbb előadás. A segédszereplők is legjobb erejükkel törekedtek az összhatást fokozni. Tiszay mokány és marczona Kanczukoff volt, igazi jó humorú muszka medve, a ki a Fatinitza selyem-járszalagjához láncziolva dörmög és tánczol. A röhögve mosolygó, otrombán enyelgő, kancsukával hizelgő, nevetségesen durva orosz tábornok alakja jobb megtestesitőre alig találhatott volna. Tiszay újabb jelét adta, hogy ő igazi alakitó erővel van megáldva. Kohay Etelben, ki nehéz férfi- nő szerepében eléggé megállta helyét, — mint ez nagyon természetes — tulsulyban volt Aphrodite Hermes fölött. Alakoskodása csak Kanczukoffot vezethette félre, mi a darab végeztével is meg mertünk volna rá esküdni, hogy a mi kedves szinésznőnk mégis csak Fatinitza és nem Vladimir. Tiszayné gráczíával játszotta a piruló és szende Joanowna Lydia herczegnőt. Ez este kissé rekedt volt, de azért bravourral és igazi chic-kel vágta ki a felső hangokat. Szabó József megmutatta, hogy ha akar, ő is tud valamit. Látszott, hogy megtanulta szerepét és fel is fogta azt. A harcztéri tudósitó élelmességét és ruganyosságát egészen jól kidomboritotta. Ha máskor is ily jó hangulatban lesz és annyi igyekezetet és fáradságot fordit szerepe áttanulására, a közönség bizonyára hálás lesz iránta. Meg kell még emlitenünk Latabárnét, ki mint háremkirálynő, elemében volt és kellőleg szinezett. Völgyi Ödön (Mustafa) eunuchsága kifogástalan volt. A „caragois“ (néma árnyjáték) diszletei szépek voltak. A mulatságos részletekben bővelkedő darab általában kellemes élvezetet nyujtott. — Szept. 26-án másodszor néztük meg és hallgattuk meg (mert itt a fülé az elsőség) a „Boccacciot“. Kohay Etel Fiamettában haladást tanusitott. Sokkal több volt rajta (de még sem benne) a szendeség, mint első alkalommal. Játékában voltak igazán kiemelkedő pontok. Tiszayné a régi volt. A hordó-ária most sem sikerült. — 27-én a „Járvány vagy a ragályos börzeszenvedély“, dr. Schweitzer alkalmi darabja a bécsi krach utáni időből, került szinre, de nagyon szintelen előadásban. Az ehez hasonló genrejü darabokat csak jó szinészek tarthatnak fenn a játékrenden. Fő itt az árnyalás. A hol a szerző nem nüancirozott kellőleg, a szinésznek kell pótolni azt. A nüance-szinész a colorature-énekessel tehető párhuzamba. Mind a kettőnek az elmosódó részleteket is ki kell emelnie és ott, hol minden elmosódik, elő kell vennie a mimika, illetőleg a hanglejtés összes eszközeit, legfinomabb fogásait, legbiztosabb árnyalatait, legrejtettebb átmeneteit. Ez alkalommal legjobban sikerült még ez Munkácsynénak (Erna), ki szeretetreméltó naivitással játszott. Latabárné mint Romberg őrnagyné, elég tapintatos és diskrét volt. De Kövesy (Seldenek Alfréd hadapród) bebizonyitotta, hogy csak a durvább komikum iránt van érzéke, de a finomabb komikai effektusokat nem képes kifejezni. Munkácsy ugy látszik fumigálta e-rész környezetét és képzeletben kitépve magát abból, a kántort játszotta valamely népszinműből. — Szept. 28-án az előre hirdetett „Daniseffek“ helyett a „Sárga csikót“ rántották elő, csak hogy nagyon szőrehagyottan. — Szept. 29-én Tiszayné jutalmára, zsúfolt ház előtt a „Kis menyecskét“ adták elő. Tiszayné megmutatta ez uttal is, hogy nem hiába kedvencze a közönségnek. Kellőképen iskolázott hangjával egy valódi colorature-énekesnő módjára kiemelte az énekrészek finomabb attitudejeit is. A csalogány-dal és a szökési duett voltak éneklésének fénypontjai. Kohay Etel, mint Lukréczia, nem fejtett ki elég erőt. Tiszay Dezső a podestát rokonszenvesen mutatta be. Munkácsyné kedves Beatrix volt. — Szept. 30-án Kövesy Albert jutalmára müked velők közremüködésével egy kis 1 felvonásos darab „Süketnek kell lenni“ és a „Pajkos diákok“ kerültek szinre. Tiszay Dezső (Geler) kitünő maszkja és finom felfogásról tanuskodó játéka tetszett ez este legjobban. Minden mozdulata helyesen volt kiszámitva és egész szerepe simán alakitva. Kohay Etel elég pikáns volt.

Komjáthy Jenő.

*) Körülbelül ezen eszméknek adott kifejezést a budapesti rabbi is. Szerk.

Hirek.

Felkérjük t. olvasóinkat, hogy hátralékaikat valamint az előfizetéseket e lap kiadójához beküldeni sziveskedjenek. Szerény lapunk mint a megyei közérdekek 8 éves harczosa, ugy a szerkesztőség mint a kiadónak inkább csak áldozataiból tartja fenn magát, ezt őszintén leleplezve, egész bizalommal fordulunk olvasóinkhoz s kérjük, hogy tegyék lehetővé azt, miszerint a „Nógrádi Lapok“ továbbra is fennmaradjanak.

Az Erzsébetnapi bál kétszeres érdekkel birhat egész megyénk társas köreire, mert ez lesz első nyilvános mulatsága a veres-kereszt egylet itteni fiókjának s egyszersmind mintegy megnyitása a megye ritka diszszel kifestett és berendezett nagytermének. Mielőtt ez érdekes bálról részleteket közölnénk, ezuttal följemlithetjük, hogy a szept. 25 ki ülésen két bizottmány választatott a női és férfi bizottmány; amannak elnöke Madách Károly alispánunk általánosan tisztelt kedves neje, s tombola tárgyak gyüjtésével fog foglalkozni; a férfi bizottság tagjaiul pedig az egész megyéből lesznek a legtekintélyesebb és buzgóbb gentelmannek felkérve. A jotékony czél iránti tekintből a nagyobb fényüzés mellőztetni fog, s igy remélhető, hogy ez advent előtti zartkörü társas mulatság ép oly felkarolt lesz, mint amily élvezetes. A bizottmányok müködésüket szüret után azonnal megkezdik.

A népgyülés s ezt megelőzőleg a b. gyarmati iparos ifjuság képző és segélyző egyletének alakuló gyülése ma tartatik meg. Budapestről tegnap Ráth Károly és Gelléri Mór urak érkeztek meg, Mudrony Soma úr nagy elfoglaltsága miatt nem jöhetett. Az érkezők elébe Lőrincziig 6 fogaton 18 tagu küldöttség ment. A város előtt Papp László üdvözölte őket nagy számmal egybegyült iparosok kiséretében. — A mai nap eseményeit lapunk jövő számában fogjuk leirni.

Gr. Győrky Ábrahám főispán úr ő méltósága f. hó 13-án a délutáni órákban számonkérő széket fog tartani.

A vásár B. Gyarmaton f. hó 29 és 30-án igen élénk és népes volt. A marhavásáron jó keletnek örvendett a mai napság már ritkán látható czimeres ökör. A lovat kevesen keresték, noha ebből is szép szám volt képviselve. A búza ára türhető mind az eladóra, mind a vevőre; az ár már hetek óta megállapodott. A kirakó vásár ellen sem lehet panaszok a kereskedők és iparosoknak. A vásár nagyobb városi természetéről az is tanuskodik, hogy zsebmetszőkben sem volt hiány. Hat zsebmetsző közül sikerült 4-et elfogni, 2 elillant. A négy Ipolyságra kisértetett.

A dohány ára ismét feljebb szállittatik. Ez évi október 1-től következő csomagolt dohány fajták ára emeltetett fel: legfinomabb török dohány csomagja ezelőtt 1 frt 38 kr., most 1 frt 55 kr.; finom török dohány Seraglio ezelőtt 83 kr., most 1 frt 5 kr.; közép finom török dohány ezelőtt 41 kr., most 53 kr.; valódi török dohány csomagja ezelőtt 35 kr., most 38 kr.; hazai pipadohány ezelőtt 14 kr., most 15 kr. Kis csomagokban: ázsiai szivarkadohány csomagja ezelőtt 14 kr., most 16 kr.; macedoniai dohány csomagja ezelőtt 20 kr., most 22 kr.; a többi fajtáknál az árak változatlanul maradtak.

Vadászat. Tegnap f. hó 2-án Gárdonyban nagy vadászat rendeztetett, melyen Zichy Livya grófnő is részt vett.

A lótenyésztési jutalomdij kiosztás. B. Gyarmaton f. évi szeptemberhó 23-án tartatott meg Bozó Pál elnöklete alatt. Sikerült szopós csikóvali kanczák I-ső dija 8 arany Oroszy Miklós surányi földbirtokos, II. dij 5 arany Marnó János surányi földbirtokos, III. dij 4 arany Végh János bakói lakos és a IV. dij 3 arany Kis János óvári lakos szopós csikovali kanczáik jutalmául osztatott ki. A három éves kanczacsikók dijaiból a II-ik dij 5 arany Hanzély László szügyi földbirtokos és a IV-ik dij 3 arany Mosó András tarnóczi lakos csikaik jutalmául adatott ki. Végre jutalmaztattak Katalin János és Pszota László surányi lakosok csikai 3—3 arannyal, Oroszy Miklós, Katalin János surányi és Bittera Béla mohorai földbirtokosok csikai 2—2 arannyal.

Utolsó hirek a szinház köréből. Ma vasárnap október 3-án tartandó ipariigyi népgyülés és az erre érkezett t. vendégek tiszteletére adatik „Magyar fiuk Bécsben“. Néhai Csepreghy Ferencz (volt iparos) énekes vigjátéka. Kedden 5-én Szabó József és Klár József karmester jutalmául, Juhász Sándor a népszinháztól ujonnan szerződtetett bariton énekes első felléptével „Cornevilli harangok“ nagy operette. Szerdán 6-án Csiky Gergely országosbirü, nagyhatásu szinmüve, melyet közönség és sajtó egyiránt mint irodalmunk legremekebb iránymüvét tüntetett ki, a „Proletárok“. Csütörtökön 7-én jótékony czélra, közkivánatra „Kapitány kisasszony“ látványos operette. Szombaton 9-én „Orpheus az alvilágban“ nagy látványosságu operette. Vasárnap 10-én búcsuelőadásul „Becsület szegénye“ legujabb népszinmü dalokkal. Ezzel bevégezte e társulat 5 hétre terjedett ez évi működését, magával vivén a közönség iránti hálaérzelmét azon ohajtással, hogy a jövő évben ujból és akkor zenekarral, több uj operetteből álló repertoirral az ideinél előbb vissza jöjjön.

Felhivás. A Marosszéki és Marosvásárhelyi Bem-szobor egylet bizottságától vett értesülés szerént, Bem József 1848—49. évi honvéd altábornagy emlékszobrának leleplezési ünnepélye folyó 1880. évi október 17. napjára lévén kitüzve; mely alkalomnál miután a nógrádmegyei honvédegyletnek leendő képviseltetése is kikéretett, felhivatnak mindazon megyebeli 1848—49. évi honvéd bajtársak, kik ezen hazafias ünnepélyen megjelenni és egyletünket képviselni óhajtanák, hogy megbizó levelek átvétele czéljából folyó évi október hó 8-ik napjáig Losonczon az egylet elnökségénél jelentkezni sziveskedjenek. — Kelt Losonczon 1880. évi sept. 26-án a nógrádmegyei honvédsegélyző egylet bizottmányi üléséből. Zámpory István, egyleti jegyző.

Piaczi árak B.-Gyarmaton.

1880. évi szeptember 27-én.

Egy métermázsa:

Tisztabuza	10 frt — kr.	— 10 frt 20 kr.
Rozs . .	9 frt — kr.	— 9 frt 20 kr.
Árpa . .	6 frt 80 kr.	— 7 frt — kr.
Zab . .	5 frt — kr.	— 5 frt 20 kr.
Kukoricza	5 frt 40 kr.	— 5 frt 60 kr.

Jegyzette: Szkokan János.

Felelős szerkesztő
Horváth Danó.

Hirdetmény.

A b.-gyarmati „Népbank“ igazgatósága részéről közhirré tétetik, miszerint az 1880. évi április hó 30-án lejárt s azóta ki nem váltott sem meg nem hosszabbitott arany és ezüst tárgyak e folyó évi október hó 26- és 27-én mindig délutáni 2 órakor az intézet helyiségében nyilvános árverés utján készpénz fizetés mellett el fognak adatni.

3—1

Reményfy József,
igazgató.

Nyomatott a kiadó-tulajdonos Kék Lászlónál B.-Gyarmaton 1880.